

Samrådsredogörelse för Tematiskt tillägg till Översiktsplan 2030 avseende vindkraft

På uppdrag av KF, 2021-08-25, § 56, har Plan- och byggförvaltningen tagit fram ett förslag på tematiskt tillägg till Översiktsplan 2030 avseende vindkraft, med syfte att utöka hänsynsavstånden mellan bostäder och vindkraftverksetableringar till sju gånger verkens totalhöjd. KS beslutade, 2022-03-16 § 41, att sända planförslaget på samråd. 2022-04-12 bjöd Plan- och byggförvaltningen in till samrådsmöte. Diskussionen sammanfattades och redovisas nedan.

Samrådet varade **fr.o.m. 2022-03-18 t.o.m. 2022-05-05** efter begäran om förlängning. Synpunkter skulle ha inkommit skriftligen, senast under samrådets sista dag, skickat till Perstorps kommun, Plan- och byggförvaltningen, 284 85 Perstorp, alternativt till bn@perstorp.se. Planförslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida.

Lantbrukarnas Riksförbund, Försvarsmakten, Naturskyddsföreningen och Skogsstyrelsen har inget att erinra.

Länsstyrelsen yttrar att kommunen i TÖP:en anger att syftet med tillägget *endast är att utöka hänsynsavstånden mellan bostäder och vindkraftsetableringar till sju gånger verkens totalhöjd*. Länsstyrelsen har enbart granskat handlingarna utifrån detta syfte, och inte gått in i övrigt innehåll som lyfts in från *Översiktsplan 2030* gällande vindkraft. Det medför att detta yttrande endast lyfter synpunkter av rådgivande karaktär, då syftets begränsade omfattning inte aktualiserar några av länsstyrelsens prövningsfrågor.

Länsstyrelsen påminner om att syftet med att ändra översiktsplanen genom ett tematiskt tillägg är att tillgodose ett visst allmänt intresse, exempelvis för frågor som inte tas upp i tillräcklig utsträckning i gällande översiktsplan. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen i *Översiktsplan 2030* redan pekat ut utredningsområden för energikällor men konstaterar att TÖP:en utöver det nya hänsynsavståndet inte presenterar något nytt i förhållande till *Översiktsplan 2030*. Mot bakgrund av att behovet av förnybar energi ökar för att nå globala, nationella och regionala mål, samt att utvecklingen av vindkraftverk pågår kontinuerligt menar Länsstyrelsen att kommunen med fördel skulle kunna ta ett fördjupat grepp om dessa frågor i TÖP:en.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till om den reglering av skyddsavstånd som TÖP:en föreslår är relevant för att undvika störning. Länsstyrelsen kan inte heller se att förslaget i TÖP:en föregåtts av någon utredning och analys. Det finns alltså en risk att regleringen inte är baserad på det underlag som finns att tillgå gällande påverkan från vindkraft. Utöver de klimat- och energimål som lyfts i TÖP:en vill Länsstyrelsen lyfta Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad (2021) framtagen av Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Länsstyrelsens rådgivning pekar på miljöbedömning och menar att en översiktsplan normalt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras när en översiktsplan upprättas eller ändras. Om kommunen gör bedömningen att en strategisk miljöbedömning inte krävs behöver kommunen motivera detta. TÖP:en har ingen strategisk miljöbedömning och bör därför kompletteras med kommunens bedömning och ställningstagande i frågan.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till om den reglering av skyddsavstånd som föreslås i TÖP:en är relevant för att undvika störning. Vid etablering av vindkraft är det viktigt att se till den störning som uppstår för den specifika lokaliseringen och den markanvändning som riskerar att störas. Länsstyrelsen menar att det föreslagna hänsynsavståndet mellan bostäder och vindkraftsetableringar på sju gånger verkets höjd är anmärkningsvärt långt och sannolikt betydligt längre än vad som borde krävas för att undvika negativa störningar vid etablering av vindkraft.

Gällande buller från vindkraft hänvisar kommunen i TÖP:en bland annat till Boverket. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att Boverket inte tagit fram någon vägledning om planering och buller från vindkraft, samt att *Boverkets allmänna råd om industribuller* inte avser buller från vindkraft. För tillsynen av buller från vindkraftverk finns riktvärden i Naturvårdsverkets *Vägledning om buller från vindkraftverk (2020)*. Vägledningen anger att riktvärdet 40 dBA inte bör överskridas vid bostäder. Länsstyrelsen konstaterar att det kan innebära att det faktiska avståndet från ett vindkraftverk kan bli kortare eller längre beroende på förutsättningarna i omgivningen.

Av PBL framgår det att översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår. När en översiktsplan ändras ska också sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas. Länsstyrelsen saknar i TÖP:en en redovisning av vilka konsekvenser förslaget kan medföra.

Vad gäller konsekvenser och samband med översiktsplanen som helhet anger kommunen i TÖP:en att den är avsedd att ersätta det innehåll i Översiktsplan 2030 som behandlar vindkraft. Länsstyrelsen konstaterar att den samlade vägledningen avseende etablering av vindkraft då riskerar att tappas. Viss vägledning gällande etablering av vindkraft har nämligen inte lyfts över till TÖP:en. Det gäller exempelvis avstånd till järnvägar och vägar, samt när remittering till Trafikverket krävs. Kommunen behöver dock se över information så att den är korrekt (se yttrande från Trafikverket, daterat 2022-04-21). Länsstyrelsen konstaterar att TÖP:en med fördel kan förtydliga att utöver Försvarsmakten ska även samråd med Luftfartsverket och berörda flygplatser ske vid planering av höga anläggningar som vindkraftverk.

Länsstyrelsen saknar i TÖP:en en redovisning av vilka följder förslaget kan medföra för vindkraftsetableringen i kommunen. Länsstyrelsen ser en risk med att det föreslagna hänsynsavståndet på sju gånger verkets höjd innebär att platser med goda förutsättningar för förnybar elproduktion nu görs otillgängliga. Liksom risken för att etableringen av stora, mer effektiva verk med en bättre livscykelanalys uteblir utan att detta nödvändigtvis medför positiva effekter för människors hälsa och miljön. TÖP:en riskerar även att få som konsekvens att etableringen av grupper av vindkraftverk försvåras i strid med den uttalade önskan i TÖP:en att samlokalisera verk.

Länsstyrelsen menar att TÖP:en med fördel kan beskriva det större sammanhanget för Perstorps kommun. Kommunen har viktiga elkrävande verksamheter som exempelvis ett industricenter som är beroende av eltillförsel och elproduktion för sin verksamhet. Kommunen hade år 2020 en elanvändning på 257 803 MWh (SCB). Det finns idag ingen vindkraft eller annan storskalig elproduktion i kommunen. Dock finns en mindre del egenproducerad elproduktion i form av industriellt mottryck på en industrianläggning i kommunen. Sverige går mot en utveckling där samhällets elanvändning ökar efter att historiskt ha legat relativt stabilt de senaste 20 åren. Länsstyrelsen ställer sig därför frågande till om kommunen beaktat de konsekvenser som TÖP:ens förslag om ökat hänsynsavstånd, kan få för framtida elbehov från hushåll, transporter och industri och inte minst de egna kommunala verksamheterna. I förlängningen kan det innebära att kommunens möjlighet att bidra till flertalet flertalet mål inom klimat- och energiområdet försvåras. Länsstyrelsen noterar utifrån kommunens sändlista att lokal- och regionnätsägare i kommunen inte erbjudits tillfälle att yttra sig i samrådet. Länsstyrelsen lyfter vikten av samverkan och samråd med dessa aktörer i den fysiska planeringen i allmänhet och för TÖP:en i synnerhet, då den rör förutsättningar för att producera el i kommunen.

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter:

Energimyndigheten (*synpunkter inkommit*), Försvarsmakten (*avstår yttrande, hänvisar till deras riksintressekatalog*), Luftfartsverket (*synpunkter inkommit*), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (*ingen erinran*), Post- och telestyrelsen (*ej inkommit*), Svenska kraftnät (*synpunkter inkommit*), Trafikverket (*synpunkter inkommit*)

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Det tematiska tillägget har reviderats och förtydligats utifrån Länsstyrelsens synpunkter.

Region Skåne är positiva till att kommunen tar fram en tematisk fördjupning av Översiktsplanen för vindkraft då det kan bidra till en tydlighet till berörda aktörer. Vidare är Region Skåne positiva till att planen föreslår ställningstagande kring att förespråka samlade vindkraftverksparker snarare än utspridda anläggningar. Ur ett landskapsperspektiv ger detta mindre påverkan på befintlig miljö och den visuella upplevelsen av landskapet.

I *Klimat- och energistrategi för Skåne* lyfts vikten av att förbättra förutsättningarna för vindkraft och i förslaget till *Regionplan för Skåne 2022–2040* presenteras planeringsprinciperna *Främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion* och *Verka för en samsyn i Skåne gällande utveckling av sol- och vindkraft*.

Region Skåne ser gärna att kommunen resonerar kring varför man valt att utöka hänsynsavstånden mellan bostäder och vindkraftverksetableringar till just sju (7) gånger verkens totalhöjd. Då utpekade lämpliga områden i planen är skogsbeklädda kräver detta att verken behöver en viss höjd (150 m) för att förhindra turbulensbildning från skogen, en sådan höjd försvårar utbyggnaden av nya vindkraftverk med föreslaget hänsynsavstånd. På sidan 12 i planförslaget ges exempel på hänsynsavstånd från bostäder till potentiell etablering av vindkraftverk. Ett avstånd på sju gånger verkens totalhöjd och 150 meter höga verk skulle innebära väldigt små möjligheter att bygga vindkraft i Perstorps kommun.

Region Skåne ser gärna att kommunen för ett resonemang i planförslaget om hur ställningstagandet kan komma att påverka det lokala näringslivets möjligheter till en grön omställning.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Det tematiska tillägget har förtydligats vad gäller resonemanget om ett utökat hänsynsavstånd.

Trafikverket anser att det tydligare bör framgå i planbeskrivningen att gällande skyddsavstånd mellan vindkraftverk och vägar respektive järnvägar ska innehållas oberoende av nytt gällande skyddsavstånd mellan vindkraftverk och bostadsbebyggelse enligt planförslaget. Det bör framgå på s. 10 avseende riksintressen att Perstorps kommun är beläget inom den MSA-påverkade ytan (=Minimum Sector Altitude - ett hänsynsområde med en radie på 60 km) för flygplatserna Halmstad, Ängelholm-Helsingborg, Kristianstad Österlen/Everöd. Det bör framgå att Länsstyrelserna och kommunerna ska samråda med Trafikverket vid beredningen av ärenden om tillstånd för vindkraft, om Trafikverket bedöms ha väsentliga intressen att bevaka, enligt miljöbalken eller plan- och bygglagen. Vi anser även att planbeskrivningen bör korrigeras avseende erforderliga skyddsavstånd till vägar och järnvägar, och kompletteras avseende riktlinjer för hänsyn till infrastruktur vid planering och prövning av vindkraftverk, enligt nedan.

Järnvägsnätet

Vid etablering av vindkraftverk bör avståndet mellan närmaste spårmitt och vindkraftverket vara minst vindkraftverkets totalhöjd + 20 m, dvs. tornhöjden + halva rotorbladsdiametern + 20 m. Minsta avstånd ska dock vara 50 m. Vi anser att det ska framgå i planbeskrivningen att alla planer, bygglov och tillstånd som rör master eller vindkraftverk belägna 500 m från järnväg, samt de som rör vindkraftverk med en totalhöjd på minst 50 meter belägna inom 30 km från en järnväg, bör remitteras till Trafikverket för granskning. MobiSIR är järnvägens radiosystem för kommunikation mellan tågklarare och förare. Utbyggnad av vindkraftverk kan medföra risker för störningar i radiotrafiken och därmed även i trafikledningssystemet. Trafikverkets master är inte alltid belägna vid järnvägen och en eventuell inverkan på radiotrafiken måste prövas från fall till fall. Trafikverket har platser där vi ”matar” MobiSIR via radiolänk och det kan överstiga 500 m från järnvägen. Trafikverket kommer att pröva lämpligheten i placering av varje enskilt vindkraftverk avseende MobiSIR, i vindbruksområdet utmed Skånebanan öster om Perstorp, i samband med remittering av bygglovs- eller tillståndsansökan.

Vägnätet

Enligt väglagen samt plan- och bygglagen ska byggnader och andra anläggningar placeras och utformas så att de inte inverkar menligt på trafiksäkerheten. Vid allmänna vägar ska master och vindkraftverk lokaliseras och utformas så att de inte lockar bilisternas uppmärksamhet från trafiken. Vindkraftverk intill allmän väg ska placeras på ett minsta avstånd av verkets totalhöjd (torn + vinghöjd), dock minst 50 m. Av säkerhetsskäl bör dessa avståndsregler även tillämpas på andra vägar, t.ex. enskilt vägnät. Vid behov av nya till- och utfartsvägar, tillfälliga eller permanenta, som berör allmän väg krävs att anslutningstillstånd söks enligt väglagen § 39.

Luftfarten

Samråd ska ske med Luftfartsverket, Försvarmakten och berörda flygplatser, i egenskap av sakägare, vid planering av ny hög bebyggelse och andra höga anläggningar som t.ex. vindkraft och master, över 20 meter. Innan föremål (byggnader, master, vindkraftverk etc), tillfälliga eller fasta, uppförs inom en radie av 60 km från en flygplats skall samordning och kontroll ske med flygplatsen innan beslut om uppförande fastställs. Föremål som genomtränger flygplatsens hinderytor kan menligt skada flygplatsens kapacitet och verksamhet.

Beslut om fortsatt utredning d v s hinderanalys skall ske i samråd med flygplatsen. Vidare ska en anmälan till LFV göras för kontroll av deras CNS-utrustning.

Före byggstart, då bygglov eller miljötillstånd finns, ska alltid en ”flyghinderanmälan” (enligt Luftfartsförordningen SFS2010:770) göras till Försvarmakten. Flyghinderanmälan avser byggnader och andra föremål:

- Högre än 45 m och belägna inom tätort.
- Högre än 20 m utanför tätort

Föremål, tillfälliga eller fasta, vars höjd över den omgivande mark- eller vattenyta är 45 m eller högre skall förses med låg-, medel- eller hög[1]intensiva ljus enligt TSFS 2010:155.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Det tematiska tillägget har kompletterats med ovan information om skyddsavstånd kopplad till trafik.

Hässleholms kommun, genom Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, ställer sig positiv till de ändrade hänsynsavstånd mellan vindkraft och bostäder utanför tätort som ”*Tematiskt tillägg till Översiktsplan 2030 avseende vindkraft, Perstorps kommun*” föreslår. Dock bör det tydligt framgå i tillägget att hänsynsavstånden även ska tillämpas gentemot bostäder som ligger utanför Perstorps kommun.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Det tematiska tillägget har kompletterats med skrivning om buller. Kommunen ställer sig frågande i möjligheten att reglera bestämmelser över kommungränserna. Hänsynsavståndet bör tillämpas i den mån det är möjligt. Men ett kraftverk, oavsett sida om kommungränsen, får inte störa en bostad, oavsett sida kommungränsen, med buller som överstiger 40 dBA.

Klippans kommun anser att förslaget är väl genomarbetat och visar hur ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kan utformas för att utreda möjligheterna för etablering av vindkraft i kommunen samtidigt som fortlevnaden av goda boendemiljöer säkerställs. Att hänsynsavståndet är föränderligt beroende på verkets totalhöjd är ett konkret exempel på detta.

Utredningsområde för energikällor, Svarvareboden

I Klippans kommuns gällande översiktsplan är del av angränsande område på vår sida kommungränsen utpekad som större opåverkat område. Enligt 3 kap. 2 § miljöbalken ska stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär. I översiktsplanen påtalas särskilt vikten av att känslan av rofylldhet och tystnad bevaras. Det är därför viktigt att detta tas i beaktan vid en kommande prövning.

Klippans kommun ser i övrigt positivt på förslaget och önskar ett fortsatt gott mellankommunalt samarbete i de frågor vi har gemensamt.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Kommunen noterar Klippans kommuns synpunkter om förslagets utformning. Kommunen delar uppfattningen om vikten av att känslan av rofylldhet och tystnad bevaras beaktas vid en kommande prövning.

Örkelljunga kommun har inga invändningar mot den föreslagna revideringen gällande ställningstaganden om vindkraft i Perstorps översiktsplan.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Kommunen noterar Örkelljunga inte har några invändningar på förslaget.

Söderåsens miljöförbund har inget att erinra.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Kommunen noterar att SMFO inte har något att erinra.

Fastighetsägare 1 och 2 samt Vi i Perstorp (ViP) yttrar att det tematiska tillägget är oerhört viktigt för invånarnas närmiljö, hälsa och fastighetsvärde. Vidare erinras att politiken, med 29 av 35 röster i KF, gett bifall till förslaget och att folkligt engagemang har resulterat i 1049 underskrifter som yrkat för bifall. Likt Klippan (7 ggr) och Hässleholm (5 ggr) anses Perstorp vara i behov av uppdaterade skyddsavstånd. Det erinras även att gällande skyddsavstånd, 500 meter, sattes till ÖP 2006, vilket anses vara lämpligt för ett verk på 70 meter, medan ett verk idag är tre gånger så högt. Ett skyddsavstånd som proportionerligt i förhållande till ett verks totala höjd ses som fullkomligt rimligt.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Kommunen noterar fastighetsägarnas kommentarer.

Fastighetsägare 3 erinrar att förslaget är framlagt med felaktiga och bristande fakta för beslut Perstorps kommuns underlag 2017 med plandokument "Underlag till Översiktsplan 2017 med tema Vindkraft och Solenergi" ger kommunen en strategisk riktning för lokal energiproduktion, som ersätts med uppdaterade fakta i översiktsplanen 2030 som får ett godkännande 2021. Översiktsplan 2030, antagen januari 2021, är en verifiering för markägare att det finns positiva möjligheter till att genomföra en infrastrukturomställning med grön el på det lokala planet. Som Markägare kan man nu verkställa initiativ att installera kommersiellt vindkraftverk på egen mark, och göra nödvändiga investeringar i konsultation, juridisk hjälp för kontraktsskrivning med entreprenörer.

Beslutet för tematisk ändring till översiktsplanen 2030 är ett felaktigt taget beslut då det saknas faktabaserade beslutsunderlag. Kommunstyrelsen tar ett beslut om tematiskt tillägg baserat på en namninsamling med emotionella värderingar och debatten avslutas med att ett populistiskt beslut genomdrivs. Ett beslut fattas utan att fakta verifiera informationen i namninsamlingen, (riktigheten av namn, eller om man måste vara bosatt i Perstorp, eller Sverige eller i nordiska länder eller Europa.) Utöver namninsamlingen saknas fakta för relatering till svenska krav för att uppföra byggnation av vindkraftverk i Sverige.

Tematiska tilläggets Information i dokument "underlag till Översiktsplan 2017" hänvisas till som beslutsunderlag, men dokumentet har aldrig varit i Kommunens beslutsorgan för godkännande. Därmed kan informationen i dokumentet inte användas som fakta eller beslutsunderlag för det tematiska underlaget. Därmed gäller inte heller värdet 1000m till tätort, utan värdet 500m som avstånd från byggnation till hus och samhälle i relation till vindkraftverk enligt Översiktsplan 2030 som antagets med beslut.

Perstorps kommuns, applicerar dubbla standard för el infrastrukturinstallationer i kommunen, För 130kV kraftledning till E.ON (Perstorp AB) där i Kommunens samråds inlaga, med svarets först mening "finns inget att erinra" senare i samråds svaret "Man förordar huvudalternativet som är att dra luftledning" genom känslig mosse och genom ungskog. I rekommendationen finns inga påpekande av förfulande visuella ingrepp i naturen, Närheten från kabel till tomter eller bebyggelse påverkan där man saknar relation höjd och avstånd till hus, påverkan av skogsmiljön, eller riskerna för att nätverks stolpar kan kollapsa. I denna infrastruktur energiplanerings försörjning följer kommunen byggnorms krav på E.ON, och tillåter ödeläggelse av både aktiv och NO klassad skog. Inget påpekande av att luftkabels sträckningen permanent under kabelns livslängd ödelägger/förändra ca:45000m² FSE/PEFC certifierad skogsmark. Kommunen i en klar strategi tillgodoser därmed sina gällande energiplaner och översiktsplan 2030, detta utan att skapa ett tematiskt tillägg som skulle kunna bespara kommuns invånarna en visuell ful högspänning kabelkorridor genom attraktive skogsmark att promenera i, och istället fått kabeln nedgrävd i marken.

Med anledning av att man förordar 130kV ledningens sträckning genom skogen skär man av samhällets från planerade vindkraftspositioner med en visuell 40m bred högspännings kabelkorridor. Då man är väl medveten om denna kabelsträckning vid tematiska diskussionen i kommunstyrelsen, undanhåller man aktivt fakta, att skogen och naturen inte är något unikt och naturskönt som aktivt försvaras i Perstorps kommun. Detta är fakta som är i rak motsats till en populistisk diskussion som förs i kommunstyrelsen om det tematiska tillägget mot vindkraft och dess utseende i miljön. Kommunstyrelsen har till uppgift att prioritera infrastruktur som gynnar kommunens befolkning,

företagen, och tillåta kommun/stat och marknad att göra investeringar som tillgodoser infrastrukturbehov, där Perstorp industriparcs industrier i kommunen är en av Skånes största enskilda energikonsument av el energi.

Kommunen har historiskt och kontinuerligt prioriterat industri (130kV luftkabel), infrastruktur och kommunikation för att anpassa samhällets krav till framtida behov för Perstorps utveckling, som vid ombyggnader av väg 21, där man värderat trafik, säkerhet, och kommunen har aktivt hjälpt till och tagit skogsmark i anspråk för att bredda väg 21, och samtidigt byggt Vårvägen. Kommunen hjälper aktivt industrier på Perstorp industripark med att utvidga säkerhetszoner för att möta Seveso krav som går ut över privatägd mark för att företagen skall stanna i Perstorp som arbetsgivare, som resulterat i begränsningar för markägare i sin äganderätt, och skogens förskönande skötsel.

Det Tematiska tillägget, har som beskrivits inte tagit hänsyn till kommunens Infrastruktur behov eller antagna översiktsplan som krävs för att Perstorp skall vara ett framgångsrikt samhälle, med aktiva marknadskrafter som investerar i Perstorp och har goda förutsättningar att lita på infrastrukturen i enlighet med att kommunens dokumenterade planer realiseras. Med det tematiska tillägget kan Perstorps kommun inte redogöra för hur man uppnår sina energi miljöstrategiska mål enligt antagna planer.

Tematiska tilläggets innehåll, bygger på att omöjliggöra kommersiellt vindkraftverksbyggnation i kommunen, då man döljer fakta för vad kraven för att få uppföra byggnader lagligt beskriver. I en sak framställan kan man inte medvetet säga sig vara för vindkraftverk, när uträkningarna i materialet och diskussionerna framställer att X ggr höjden kommer att göra det ekonomiskt omöjligt att bygga vindkraft, där X ggr sakerna vetenskaplig relevans för normer.

Kommunen som i infrastrukturutveckling kontinuerligt kört över natur och skogliga värden för att utvidga Perstorp industripark, och samhällets infrastruktur får ha samma standard för alla typer av infrastrukturbyggnationer dvs följa regelverk som gäller i Sverige. Man kan inte populistiskt begränsa mark ägande rätten för god infrastrukturinvestering i grön energi genom att med ett tematiskt tillägg omöjliggöra investeringar för en utpekad typ av byggnation, som är ekonomiskt, energi och miljömässigt nödvändig i utvecklingen av morgondagens samhälle.

Finns det andra tematiska byggnations tillägg kommunen populistiskt vill driva igenom utan faktagranskning för att hålla tillbaka investeringar i kommunen, Kyrkor, Religiösa Tempelområden, Moskéer, Nattklubbar, 5G master, storskaliga Laddstationer. Oberoende av byggnation behövs fakta som kan verifieras mot gällande lagar och regelverk objektivt för att ge tillstånd eller avslag för infrastrukturinvesteringar, eller andra investeringar.

Kommunens kommunikation om Tematiskt tillägg där bilden efter samrådet i April lagts upp är editerad och har felaktiga proportionerna för vad som kan ses visuellt vid ett genomförande av vindkraft byggnation i Perstorp, även denna bild kan ses som en propagandabild mot vindkraft. Det är viktigt att information som läggs upp på kommunala sidor är korrekta, och är förtroende skapande.

Så den tillgängliga fakta som används i Tematiska tillägget beslutsunderlag är undermåligt och saknar grundfakta. Beslutets underlag för att styra det Tematiskt tillägget ser ut att vara en namninsamling, framlagt som populistiska nej till grön energiproduktion i Perstorp, vetenskaplig information är inte tillgänglig för att ta ett opartiskt faktabaserat beslut i kommunens linje med genomförda och förordade energi infrastrukturinvesteringar.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Förslaget har förtydligats gällande "Underlag till Översiktsplan 2017 med tema Vindkraft och Solenergi".

Gustafsborgs säteri yrkar att tillägget avslås. I egenskap näringsidkare uttrycks en oro över stigande energi- och dieselpriiser och pekar på ett ökat behov av el samt behovet av ett minskat dieselberoende. Det yttras att det inte är rimligt att andra kommuner ska lösa Perstorps kommuns problem med höga energi- och elpriser. Det erinras om säkerhetspolitiska aspekter och behovet av att klara den egna energiförsörjningen.

I egenskap av skogsägare finns en oro över hur klimatförändringar kan komma att påverka både skogsbruk och den biologiska mångfalden i skogen. Gustafsborg yttrar att det är av absolut högsta vikt att alla; kommuner som näringsidkare, tar sitt ansvar för att skapa mer förnybar energi. Vårt samhälle kommer inte att klara miljö- och klimatomställningen genom att säga nej till vindkraft. Över huvud taget går det inte att skapa ett bättre och tryggare samhälle genom att bara säga nej. Gustafsborg är övertygade om att Sverige behöver bygga ut vindkraften.

Gustafsborg hävdar att det är sant att vindkraften påverkar villkoren för natur och människor, men ställer sig frågande till om vindkraften utgör det allvarligaste hotet, som höjer temperaturen och rubbar balansen i naturen. Det erinras att ingen energiproduktion är helt problemfri, men att det behövs mer vindkraft och andra förnybara alternativ för att klara klimatomställningen, vår generations största uppgift. Det erinras att det inte är säkert att det blir några verk även om kommunen avstår från att göra detta tematiska tillägg. Det betyder snarare att diskussionen kan fortsätta och att eventuella vindplaner kan granskas av miljömyndigheterna. Ett nej till kommunalt veto och ett nej till detta tematiska tillägg är ett ja till fortsatt granskning och ett ja till en hållbar utveckling.

Om kommunen säger nej och sätter punkt för fortsatt diskussion ställer sig Gustafsborg frågande till vem som vågar satsa i Perstorp i framtiden.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Yrkandet och redogörelsen noteras.

Handelskammaren yrkar att Översiktsplanen kvarstår och att kommunen agerar aktivt för att underlätta etablering av nya projekt för kraftproduktion, oavsett teknikval.

Handelskammaren anför att energiförsörjningen är den kanske största enskilda utmaningen för näringslivets tillväxt i Sydsverige, inklusive Skåne. Energifpriserna är radikalt högre än i andra delar i landet. Eftersom prisvärd och leveranssäker el är en del i konkurrensmixen för svenska företag innebär det en kostnadsökning som är allvarlig.

Perstorp kommun domineras av tillverkning och har många utländska ägare och hur energipriserna utvecklas är därmed av stor betydelse för sysselsättningen i kommunen.

En viktig bakgrund är att förstå hur de höga priserna i Sydsverige uppkommer. Det finns en generell kostnadskris för el i Europa på grund av krisen i Ukraina. Att den drabbar Sydsverige beror dock inte på detta i första hand, utan på prisregleringen med elområden. Denna innebär att priserna i området styrs av tillgången på el inom det egna prisområdet. Priserna före skatter och avgifter sätts på en spotmarknad med ett nytt pris varje timme. (www.nordpoolgroup.com). Om utbudet i form av kraftverk för el i området är låg i förhållande till efterfrågan, så resulterar det i ett högt utgångspris. Med hjälp av import från billigare prisområden som har gräns till Sydsverige kan detta pris sedan handlas ner under timmen. Men eftersom laddningskapaciteten inte är utbyggd, så är detta inte möjligt.

Handelskammaren bedömer därför att prisbilden kommer att förbli högre i Sydsverige under överskådlig tid. Men genom att etablera ny kraftproduktion i regionen kan situationen förbättras. En annan viktig dimension av elkraft är tillgången till el för verksamheten. Idag har vi exempel på att företagsexpansion hindras genom brist på energi. Det finns också exempel på driftsproblem (elavbrott) som är en stor utmaning för tillverkning.

Ny kraftproduktion av el lokalt i en sydsvensk kommun har flera fördelar:

- *Det bidrar direkt till lägre pris inom elområdet*
- *Tillgång till kraftkällor innebär säker energiförsörjning lokalt*

Aktuellt pågår i Sydsverige projekt kring vindkraft som kan avsätta en andel av sin produktion till vätgas, vilket innebär en stor trygghet för den lokala energiförsörjningen. Vätgas innebär så kallat reglerbar energi, dvs sådan energi som inte är väderberoende. För Perstorps kommun har detta två viktiga effekter. För det första ökar det konkurrenskraften i kommunen. Företag får tillgång till säker energi och den ökade produktionen bidrar till lägre priser. Detta spelar stor roll för sysselsättningen. Som bekant ligger kommunens utveckling nu under regionens. Detta kan naturligtvis förändras, men sådan förbättring kräver satsningar.

För det andra innebär det stabilare fastighetspriser. SBAB har nyligen bedömt att effekten av brist på energi och höga priser motsvarar en 20% nedgång i fastighetspriser. Det finns skäl att förmoda att detta snarast är ett högre tal i kommuner med sviktande underlag för sysselsättning, för äldre villor med hög energiförbrukning. Men kraftproduktion lokalt är en möjlighet att hantera detta mer effektivt än någon annan enskild insats.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Yrkandet och redogörelsen noteras.

Föreningen Färingtofta Norra med Mätterödsåsen mot vindkraft anser att förslaget till stora delar är bra och att skyddsavståndet till bostäder sätts till 7 gånger vindkraftverkens totalhöjd. Förslaget anses minska risken för att invånare i kommunen ska utsättas för skadligt buller, som bland annat befaras ge sömnstörningar som i sin tur kan leda till andra sjukdomar. Vidare yttras att det idag finns krafter som kommer sätta hög press på beslutsfattare i landets kommuner. Vetorätten är ifrågasatt då den anses ge kommunerna för stor makt att neka till utbyggnad, vilket många kommuner gjort för att skydda sina invånare och värna om natur och vilt.

Att använda ett definierat skyddsavstånd ger en enkel och mätbar enhet som inte kan ifrågasättas, som snabbt och enkelt kan ge intressenter svar om möjlig etablering. Vindkraftverk med den avståndsdefinitionen kommer trots ökningen ge närboende störningen men är ett steg i rätt riktning. Att använda en ljuddefinition är betydligt mer vanskligt då ljud utbreder sig olika beroende på vindriktning, lufttryck, -fuktighet och -skiktningar, frekvens m.m. Att kunna definiera en säker utbredning är mycket svårt, för att inte säga omöjligt och det går inte att kontrollera innan verken står på plats, vilket många som bor i närheten av vindkraftverk får uppleva.

Föreslaget skyddsavstånd anses stämma väl överens med grannkommunernas definitioner, vilket menas minska risken för den enskilde i gränsen mellan kommunerna att bli utsatt för olika beslutsunderlag. Det anses bli lika för alla.

Föreningen påpekar att det finns skrivningar om skyddsavstånd för vindkraftverket till olika objekt såsom luftledningar, vägar och järnvägar som anses vara mycket för korta. Periferihastigheten på stora verk är avsevärd och det finns stor risk för att isblock kan lossna och slungas lång väg, liksom avbrutna vingar som uppmåtts landa flera hundra meter från verk som havererat. 50m + totalhöjden anses vara för kort och föreslås vara minst 400m + totalhöjden. Utifrån angivna risker bör vistelseförbud inom området övervägas.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Redogörelsen noteras. Reviderade avstånd är framtagna utifrån yttrande av Trafikverket, Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon information att tillföra som har bäring på detta. Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Vi är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Redogörelsen noteras.

Föreningen Svenskt Landskapsskydd (FSL) yrkar att kommunen inte pekar ut några områden för att underlätta för etablering av vindkraftverk samt att avståndet ska vara minst 10 gånger verkshöjden till fastighetsgräns.

Det framförs att särskilda områden för vindkraft inte bör pekas ut samt att en konsekvensanalys med livscykelerspektiv bör göras. Det bör även kontrolleras om skadestånd kan bli aktuellt. Det yttras att energieffektivisering ska premieras och tysta och landskapsskyddade områden ska premieras.

Det erinras även om vetot, att en kommun som pekat ut områden för vindkraft mister sin rätt att ändra en tillstyrkan till en avstyrkan. En tillstyrkan ska gälla i fem år. Om områden för vindkraft inte pekas ut finns det utrymme för handlingsfrihet vid en inkommen ansökan, vilket ses som lämpligt utifrån grundlagsskyddad rätt att bestämma över mark och vatten. Med det nya förslaget från regeringen kommer den lokala demokratin att försvagas avsevärt. Inget sägs om att en projektör ska meddela sina planer så snart dessa finns. Projektören kan som vanligt smyga med dessa så långt det går. En

översiktsplan ska vara ett levande dokument, en viljeinriktning men inget som är hugget i sten. En ny majoritet som gått till val på att vara återhållsam till nya vindkraftverk kan bli bunden av sina politiska motståndares nyligen klubbade översiktsplan. Man kan alltså inte riva upp en tillstyrkan som går mot sin övertygelse. Att som medborgare försöka ändra och argumentera blir också lönlöst.

SKYDD

I vissa områden i Sverige är platser unika och har ett skydd av varierande styrka. I dagens prövning kan man sätta upp verk precis på gränsen till starkt skyddade områden. Här kan kommunen bestämma om stora skyddsavstånd mellan verk och det skyddsvärda objektet. Kultur och landskapet har egentligen aldrig hindrat en projektör från att försöka bygga vindkraftverk och dessa båda väger alltid lätt i en tillståndsprocess. Här kan en kommun prioritera och skydda värdefulla miljöer från miljöfarlig industrialisering. Med hänsyn till grannkommunerna är det rimligt att man håller stora avstånd till kommungränserna.

LJUD

Avstånd mellan boende och vindkraftverk avgörs om ett bolag som söker tillstånd för vindkraftverk kan klara 40 dB vid tomtgräns. Vad man vet är att upp till 20 % av de som bor nära vindkraftverk kommer att i varierande grad bli störda. Detta accepteras av domstolar och myndigheter men knappast av de som drabbas. Varför ska någon på landsbygden i ett tyst område bli störd överhuvudtaget av en dygnet runt verksamhet? Här har kommunen en uppgift, nämligen att se till att ingen blir störd av vindkraftverk. Miljöbalken hjälper inte kommunmedborgare i denna sak men här kan kommunen själva lägga in kriterier för att skydda sina medborgare. Man kan ha ett minsta avstånd till bostad, helst fastighetsgräns vilket är ganska vanligt. Dock ser vi att kommunen tycker att det ska vara längre avstånd till tätortsbor än till landsbygdsbor vilket är svårt att förstå. Varför ska de större väljarskarorna i tätorterna ha större avstånd till vindkraftverk? Man kan även förordna om att det ska vara 35 dB och inte 40 dB som ska gälla vilket man gjort med framgång i Nordmalings kommun. Man kan även sätta en maxhöjd på verken, t.ex. 150 meter som man gjort i vissa delar av Piteå kommun.

Alla beräkningar/avstånd ska göras från rotorspets och flyttmån och inte från tornet för att få en rättvisande bild om hur vekligheten kan komma att uppfatta verken speciellt gällande ljudet.

Det är märkligt att man föreslår olika avstånd mellan verk och olika typer av boende. Kommunen måste behandla sina medborgare lika även om inte Energimyndigheten gör det.

HELEHETEN

Kommunen har att se till helheten. Man måste lita på kommunernas avvägningsförmåga. Med hjälp av det kommunala vetot har kommunen en möjlighet att komplettera miljöbalken som i vindkraftssammanhang tar mycket lite hänsyn till människor, landskapet, kulturen, naturen och allt som lever där, husdjur, växtlighet, skyddet av fastighetsvärden, hur en räddningstjänst ska kunna arbeta vid olyckor i vindkraftverk, om man ska tillåtas sprida vittrande mikropulver från rotorbladen, turismen och alla härlighetsvärden. Kommunens har inget ansvar att medverka till att bygga miljöfarliga elproduktionsanläggningar. Det fixar den s.k. marknaden. Ingen vill ha vindkraft i sin närhet och vissa vill inte ha den alls. Ingen kan heller säga, inte här men hos dig går det väl bra. De som vill ha vindkraft är oftast bara de som äger mark och de som på annat sätt kan tjäna pengar på vindkraftens elproduktion. Kommunens ansvar är betydligt vidare än att gynna vindkraftsprojektörer. Miljöbalken tolkas så att vindkraft lätt kan sättas upp tvärtemot vad som är tanken med just en miljöbalk. Men praxis tillåter stora avsteg från miljöbalken och det är därför viktigt att kommunen verkligen ser till helheten i ett livscykelperspektiv och alla andra lagstiftningar som en kommun har att följa.

ÖRNAR M.FL

Skåne är ett känt landskap för sina rovfåglar och andra fåglar. Vissa ornitologer går t.o.m. så långt att de vill att alla vindkraftverk ska plockas ner. Inga nya ska byggas. Kommunen måste lyssna på alla ornitologer. De kan sin sak.

WORST-CASE

Vid en ansökan om vindkraft måste kommunen avkräva att allt som en sökande beskriver om vindkraft ska vara i ett s.k. värsta fall, ett worst-case-scenario. Enligt Naturvårdsverkets vägledning om buller från vindkraftverk från december 2020 ska alla konsekvenser beskrivas sakligt och får inte förminskas, se sidan 17.

Kommunen ska vid en första kontakt med ett vindkraftsbolag direkt underrätta allmänheten, i synnerhet de som bor inom 8 km då negativ påverkan på deras fastighetsvärden är att förvänta enligt en färsk rapport från KTH av Hans Westlund och Mats Wilhelmsson. Rapporter om att närboende fått värdet på sin fastighet halverad redan innan verk i närheten byggts har fått många att reagera och Villaägarnas riksförbund utreder nu saken.

Vill verkligen kommunen medverka till att landsbygdsbor kommer att få sin ekonomi havererad?

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN

Ett annat krav som kommunen ska peka på är att miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska följa de mallar som EU-direktivet ger, det som står i miljöbalken och den vägledning i ämnet som Naturvårdsverket givit ut. Miljöprövningsdelegationer, myndigheter och domstolar följer inte dessa direktiv och MKB är alltid undermålig med många klagomål till tillsynsmyndigheten som följd. Om alla beslutsinstanser följt miljöbalken hade mycken tragedi på landsbygden kunnat förhindras.

ÄGANDERÄTT OCH ALLEMANSRÄTT

Två andra viktiga saker som en prövning om vindkraft inte hanterar är den för vårt välstånd så viktiga äganderätten och den så uppskattade och för Sverige helt unika allemansrätten. Ett tillstånd kan idag ges till verk som sätts upp på andra sidan ägo gränsen och sedan kan rotorbladen snurra in över annans mark. En död hand läggs över stora delar av det, allt sedan ansökan om vindkraft kom upp, kuvade grannskapet. Allemansrätten urholkas då rekreation såsom friluftsliv, svamp- och bärplockning, jakt, fiske m.m. måste utföras med livet som insats. Det må vara en överdrift men måste beaktas. Vi vet att torn trillar, rotorblad slits av och isklumpar kan trilla ner. Många smultronställen kommer att raderas ut och det tysta området blir en bullrande elproduktionsindustri med ett högsta ljud vid verket på runt 105 dB, blinkande under dygnets mörka timmar och stora roterande skuggor som kastas flera hundra meter bort.

MILJÖMÅL

Vi har nationella miljömål att följa liksom mål om den biologiska mångfalden. All vindkraftsetablering krockar med de miljömål som berörs. Någon större hänsyn i den nuvarande processordningen tas inte till dessa mål. Kommunen kan här vara tuffare och kräva det som ska krävas men den nuvarande praxis gjort avsteg från.

CO2 BALANSEN

En annan sak som anses oviktig i en ansökan är att påvisa hur många ton CO2 som en vindkraftsetablering kan spara, en balans mellan utsläpp och sparande i ett livscykelperspektiv. Det går åt väldigt mycket CO2 under de ca 25 åren som ett verk finns till. Det är ju detta som är själva argumentet från vindkraftsbolagen och dessa anhängare för att överhuvudtaget få bygga vindkraft. Men någon sådan balans ser vi aldrig. Det kan en kommun kräva.

RÅDIGHET OCH SOCIAL ORDNING

För att visa respekt mot grannskapet bör inga verk sättas upp närmare än 8 km från fastighetsgräns. Då kan grannarna fortfarande ha kvar sin rådighet över sin mark och kanske acceptera en viss värdeminskning på sin fastighet. Härmed undviker man även sociala oreda genom att, sedan många år, uppbyggda sociala strukturer kan fortleva. För att helt undvika konflikter ska mycket långa avstånd till, kanske upp till några mil.

LIVSCYKELANALYS

Livscykelanalys är en viktig vägledning till att kunna nå ett mål. Detta görs aldrig i vindkraftssammanhang idag men är en viktig del i en process. En kommun måste kräva att alla korten är på bordet och det som nämns i denna handling plus de som ingår i praxis är ett minimum av fakta och upplysningar som måste ges för att kunna ta beslut.

JOB BEN

En kommun ska även avkräva en kalkyl på hur många jobb som skapas, hur länge och vilka skatteintäkter som kan komma kommunen till godo. Även var vindkraftsbolagets vinster hamnar bör vara av intresse. Vindkraftsbolag kan visserligen säljas till andra bolag men någon slags kontroll borde en kommun kunna ha under hela tillståndstiden.

SKADESTÅND

Genom att peka ut områden för vindkraft kan en kommun komma att bli skadeståndsskyldig genom att värdeminskningen och livsbetingelserna blir påtagliga för de som berörs. För att förebygga detta ska en kommun föra en dialog med de som berörs innan planer klubbas.

Vill en kommun att medborgarna ska riskera att få sitt fastighetsvärde halverat, leva med oro och ohälsa under många år och det som anförts ovan?

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Redogörelsen noteras.

Vindr AB yrkar att tillägget avslås samt att kommunen öppnar upp för en dialog för att justera pågående projektering i kommunen.

Förslaget till avstånd på sju gånger totalhöjd till bostäder omöjliggör för etablering av vindkraft i hela kommunen. För att vindkraftverk ska kunna placeras med ovan avstånd, kan verken maximalt vara ca. 100m i totalhöjd. Vindkraftverk med totalhöjd på 200m producerar ca. fem gånger så mycket som ett verk med 100m i totalhöjd. Samtidigt är kostnaden för ett modernt verk endast ca. 3-4 gånger mer. Skillnaden i effektivitet jämfört med kostnad innebär att det inte är ekonomiskt lönsamt att bygga vindkraftverk om avståndskravet införs i Perstorps kommun. Vindkraftsleverantörer har dessutom fasat ut de flesta av de mindre vindkraftsverksmodellerna då de inte längre kan byggas på osubventionerade marknadsvillkor. Påståendet i det tematiska tillägget att utpekade vindkraftsområden fortfarande kan utredas med det nya direktivet är därför inte riktigt. Utbyggnad av vindkraft i kommuner med liknande avståndskrav har därför inte heller skett (t.ex. Klippan). Samtidigt finns inga tekniska eller miljömässiga anledningar till att fastställa sju gånger totalhöjd som passande avstånd till bostäder. Omfattande utredningar har utformat svenska riktlinjer för dimensionering av avstånd. Boverkets och Naturvårdsverkets riktlinjer bör därmed beaktas.

Perstorps kommun har hög andel av elförbrukning och är beläget i en region med stora utmaningar och höga elpriser. Landbaserad vindkraft är idag det snabbaste sättet att öka produktion i Sverige. Vindkraft kan etableras på fåtal år jämfört med t.ex. kärnkraftverk som kan ta mer än 20 år att projektera och samtidigt t.ex. många gånger mer effektivt än solkraft sett till markyta. För att tillgodose regionens och näringslivets klimat- och energimål kortsiktigt bör därför landbaserad vindkraft byggas oavsett övriga planer på andra energislag. I Sverige är vindkraft osubventionerad och har varit främsta drivaren till lägre elpriser, till stor del tack vare modern teknologi.

Vindr ABs förslag är därför att en saklig dialog istället förs gällande hur påverkan på närboende och andra intressen kan minimeras genom att anpassa pågående projektering. Härunder kan även nya områden beaktas. Vindr AB är öppna för att ta höjd för kommunens önskemål och deltar gärna i arbete om hur olika intressen kan tillgodoses på ett transparent och konstruktivt sätt.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Yrkandet och redogörelsen noteras.